

Opis własności

Charakterystyki statyczne

Charakterystyki czasowe
(odp.skokowa/impulsowa)

Położenie biegunów

Charakterystyki częstotliwościowe

Badania analityczne

Badanie na obiekcie

Badania symulacyjne (Matlab, Scilab)

Rozwiązanie dla stałego wymuszenia (na skróty)

$$b\dot{x}(t) + cx(t) = u(t) \quad u(t) = u_0$$

I. Rozwiązanie swobodne (składowa przejściowa)

1) równanie jednorodne: $b\dot{x}_s(t) + cx_s(t) = 0$

2) równanie charakterystyczne: $b\lambda + c = 0$

3) pierwiastki równania charakt.: $\lambda_1 = -c/b$

Rozwiązanie swobodne: $x_s(t) = A_1 e^{-(c/b)t}$

II. Rozwiązanie wymuszone (składowa ustalona)

1) równanie niejednorodne: $b\dot{x}_w(t) + cx_w(t) = u_0$

$$\dot{x}(t) = 0$$

2) równanie statyczne: $0 + cx(t) = u(t) \quad x = u/c$

Rozwiązanie wymuszone: $x_w = u_0/c$

Rozwiązanie ogólne: $x(t) = A_1 e^{-(c/b)t} + u_0/c$

Rozwiązanie szczególne: Warunki początkowe $\rightarrow A_1$

Odpowiedź skokowa

$$b\dot{x}(t) + cx(t) = u(t)$$

$$1) x_s \quad b\dot{x}(t) + cx(t) = 0$$

$$b\lambda + c = 0$$

$$\lambda_1 = -c/b$$

$$x_s(t) = A_1 e^{-(c/b)t}$$

$$2) x_w \text{ dla } u(t) = u_k$$

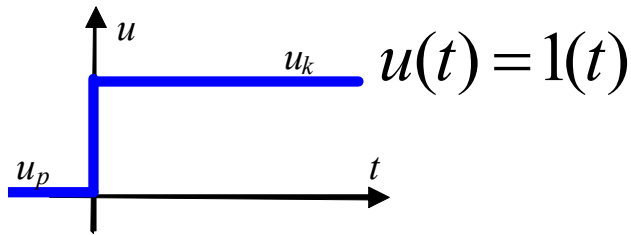
$$cx(t) = u(t)$$

$$cx = u$$

$$x_k = u_k / c$$

$$3) x = x_s + x_w$$

$$x(t) = A_1 e^{-(c/b)t} + \frac{u_k}{c}$$

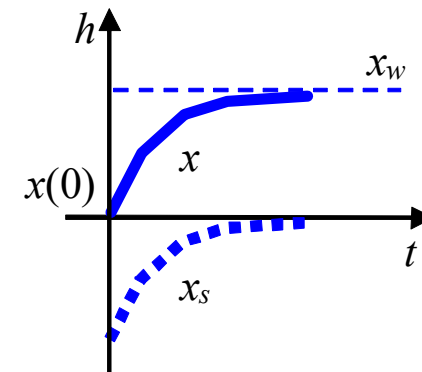

$u_p = 0$	$u_k = 1$
$x_p = 0$	$x_k = 1/c$
$x(0) = 0$	$x_w = 1/c$

$$4) x(0) = 0$$

$$x(t) = A_1 e^{-(c/b)t} + \frac{u_k}{c}$$

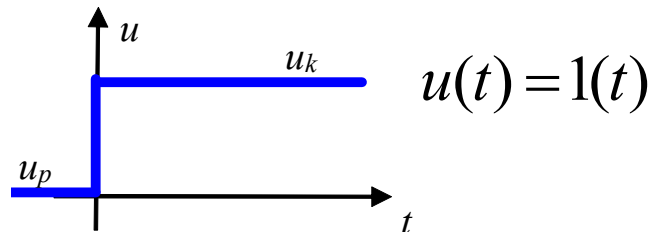
$$x(t) = -\frac{1}{c} e^{-(c/b)t} + \frac{1}{c}$$

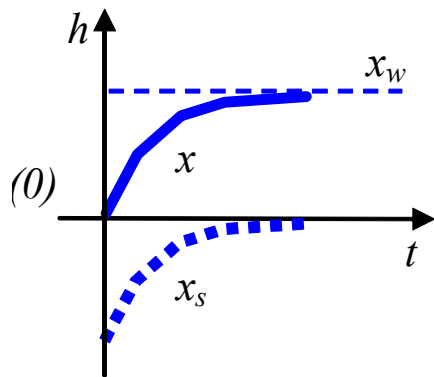
Odpowiedź impulsowa

$$b\dot{x}(t) + cx(t) = u(t)$$

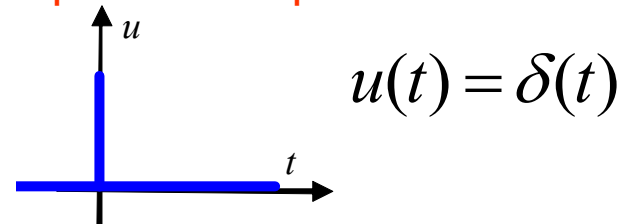
Odpowiedź skokowa

$$x(t) = -\frac{1}{c} e^{-(c/b)t} + \frac{1}{c}$$

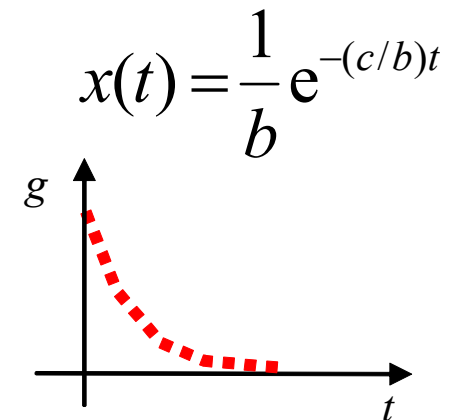

Odpowiedź impulsowa

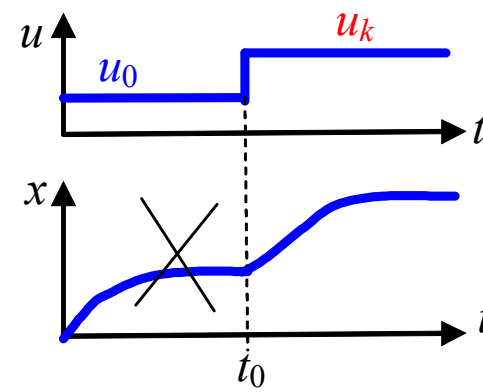
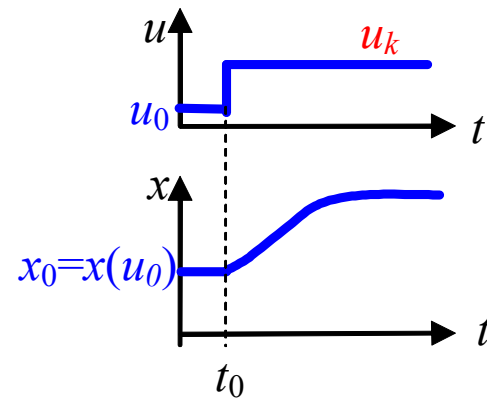
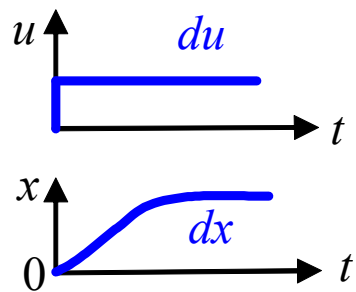

$$\frac{d(1(t))}{dt} = \delta(t)$$

$$\frac{d(h(t))}{dt} = g(t)$$

Charakterystyki czasowe – odpowiedź na skok/impuls

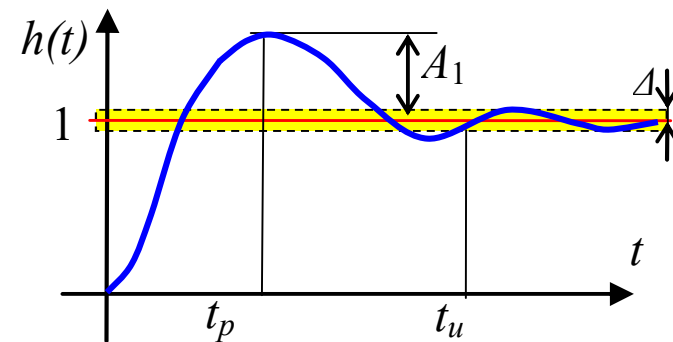
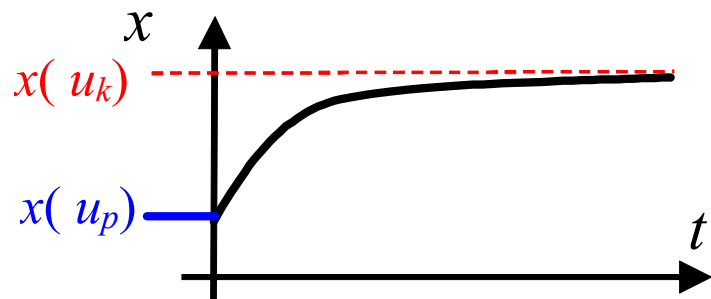
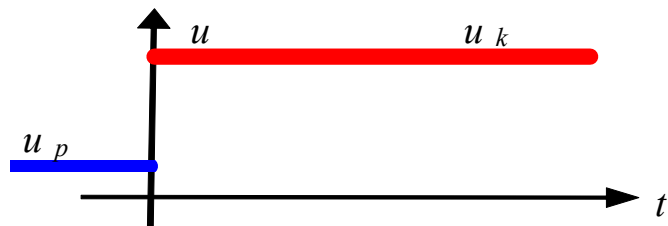
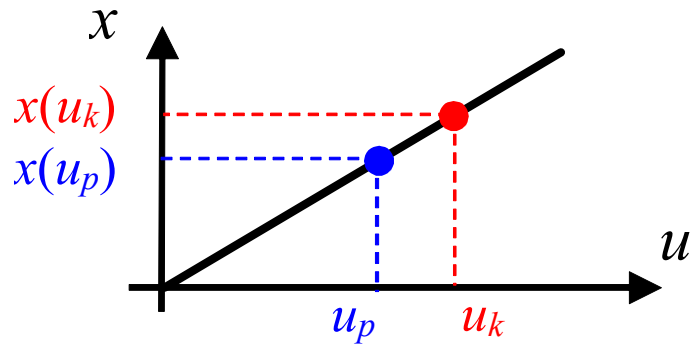
Sposób wyznaczenia:

- równanie (układ równań) różniczkowych
  - rozwiązanie $x(t)$ dla danego $u(t)$ (w.początkowe = stan równowagi)
  - wykres $x(t)$
- zdjęcie charakterystyki na obiekcie
  - pojedynczy eksperyment – rejestrujemy stan przejściowy (nieustalony)

Zastosowanie odpowiedzi na skok/impuls

Zastosowanie:

- stabilność, oscylacyjność
- czas ustalania odpowiedzi (porównanie dynamiki obiektów)
- liniowość (jak?)
- identyfikacja modeli

Równanie różniczkowe n-tego rzędu

$$a_n x^{(n)} + \dots + a_1 \dot{x} + a_0 x = 0$$

$$a_n \lambda^n + \dots + a_1 \lambda + a_0 = 0 \longrightarrow a_n (\lambda - \lambda_k) \dots (\lambda^2 + b\lambda + c) = 0$$

$$\begin{array}{c} \Delta \geq 0 \\ \searrow \\ (\lambda - \lambda_1)(\lambda - \lambda_2) \end{array}$$

Równanie 2. rzędu

$$\ddot{x}(t) + b_1 \dot{x}(t) + b_0 x(t) = u(t) \xleftarrow{a_2 \neq 0} a_2 \ddot{x}(t) + a_1 \dot{x}(t) + a_0 x(t) = u_1(t)$$

$$b_0 > 0$$

$$\ddot{x}(t) + 2\xi \omega_n \dot{x}(t) + \omega_n^2 x(t) = u(t)$$

$$\lambda^2 + 2\xi \omega_n \lambda + \omega_n^2 = 0 \quad , \omega_n > 0$$

$$b_0 < 0$$

$$\begin{array}{l} b_0 = 0 \longrightarrow \ddot{x}(t) + b_1 \dot{x}(t) = u(t) \\ \lambda^2 + b\lambda = \lambda(\lambda + b) = 0 \end{array}$$

$$\ddot{x}(t) + 2\xi \omega_n \dot{x}(t) - \omega_n^2 x(t) = u(t)$$

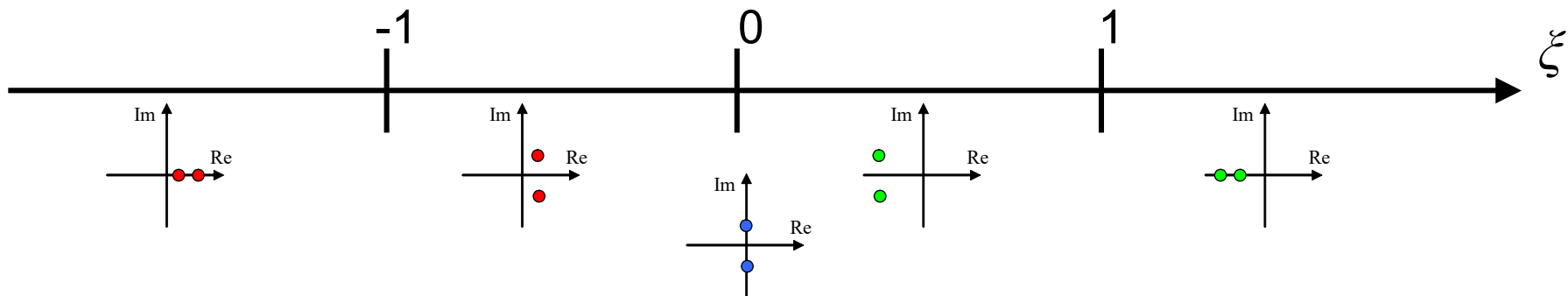
$$\lambda^2 + 2\xi \omega_n \lambda - \omega_n^2 = 0 \quad , \omega_n > 0$$

Równanie oscylacyjne

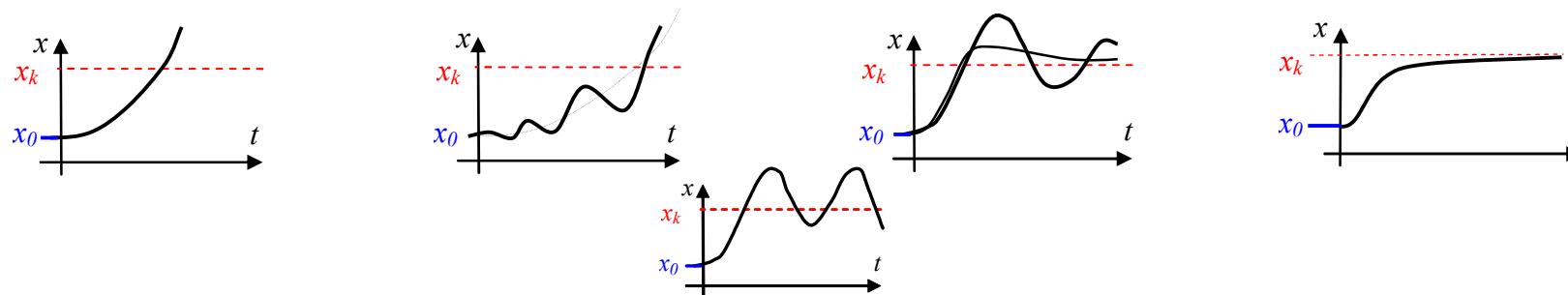
Równanie oscylacyjne

$$\ddot{x}(t) + 2\xi \omega_n \dot{x}(t) + \omega_n^2 x(t) = u(t)$$

$$\lambda^2 + 2\xi\omega_n\lambda + \omega_n^2 = 0 \quad \omega_n > 0 \quad \longrightarrow \quad \lambda_{1,2} = -\xi\omega_n \pm \omega_n \sqrt{\xi^2 - 1}$$

Odpowiedzi na wymuszenie skokowe (dla $\omega_n=1$):

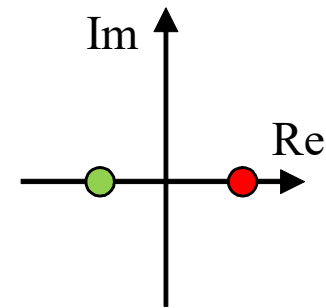

Równanie komplementarne do oscylacyjnego

$$\ddot{x}(t) + 2\xi\omega_n \dot{x}(t) - \omega_n^2 x(t) = u(t)$$

$$\lambda^2 + 2\xi\omega_n \lambda - \omega_n^2 = 0 \quad \omega_n > 0$$

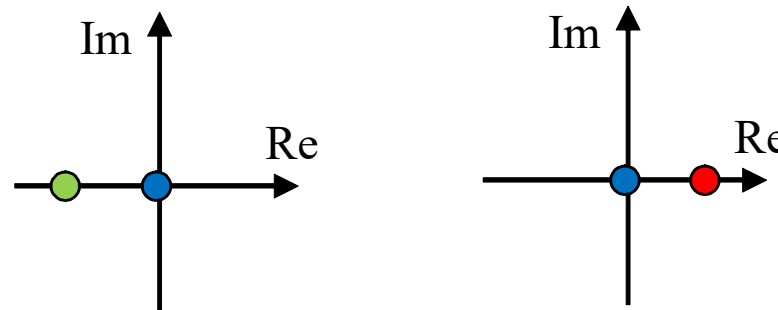
$$\lambda_{1,2} = \frac{-2\xi\omega_n \pm \sqrt{4\xi^2\omega_n^2 + 4\omega_n^2}}{2} \longrightarrow \lambda_{1,2} = -\xi\omega_n \pm \omega_n \sqrt{\xi^2 + 1}$$

$$\ddot{x}(t) + b_1 \dot{x}(t) = u(t)$$

$$\lambda^2 + b_1 \lambda = 0$$

$$\lambda(\lambda + b_1) = 0$$

$$x_s(t) = A_1 e^{0t} + A_2 e^{-b_1 t}$$

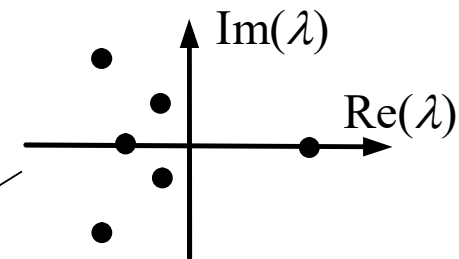
Równanie różniczkowe n-tego rzędu

$$a_n x^{(n)} + \dots + a_1 \dot{x} + a_0 x = 0$$

Równanie charakterystyczne n-tego stopnia

$$a_n \lambda^n + \dots + a_1 \lambda + a_0 = 0 \quad \longrightarrow \quad a_n (\lambda - \lambda_k) \dots (\lambda^2 + b\lambda + c) = 0$$

Położenie biegunów

Badania podstawowe:

Odpowiedź skokowa = składowa swobodna + składowa wymuszona (stała)

Odpowiedź impulsowa = składowa swobodna + składowa wymuszona (zerowa)

Własności układów liniowych

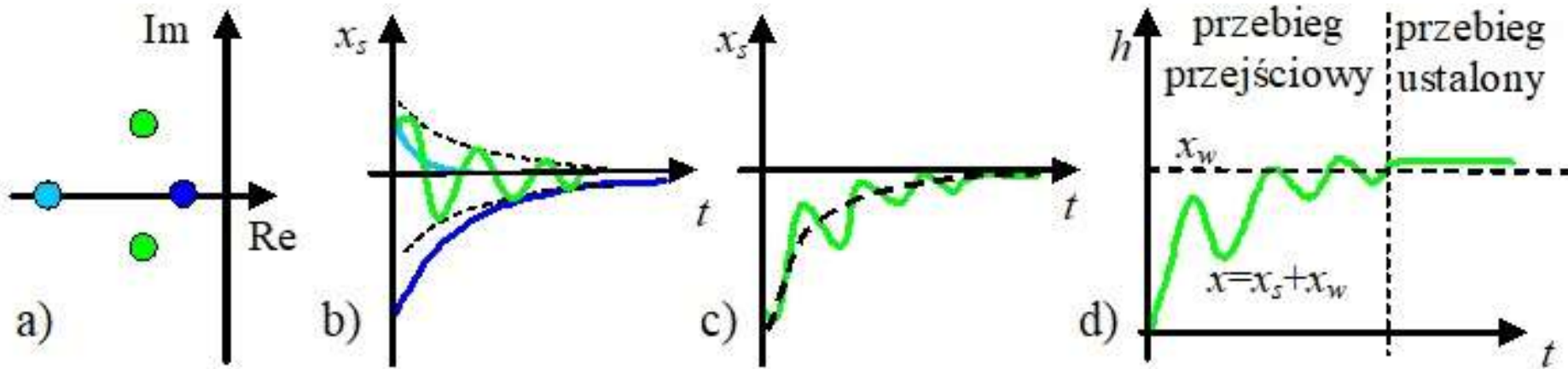
- zasada superpozycji – składowe swobodne i wymuszone
- rozwiązanie swobodne decyduje o własnościach dynamicznych układu
- znana postać rozwiązania swobodnego
- parametry rozwiązania swobodnego – algebraiczne równanie charakterystyczne
- stabilność układu – na podstawie położenia pierwiastków równania charakter.
- własności dynamiczne układu nie zależą od wymuszenia
- odpowiedź na pochodną sygnału = pochodnej odpowiedzi na ten sygnał

$$- u(t)=1(t) \quad x(t)$$

$$u(t)=\delta(t) \quad dx(t)/dt$$

- jeden punkt równowagi
- stabilność / niestabilność globalna
- transmitancja (przekształcenie Laplace'a / Fourier'a)

Własności układów liniowych

Przykładowe wykresy układu stabilnego:
a) lokalizacja biegunów, b) składniki x_s , c) składowa x_s , d) odpowiedź skokowa

Czas ustalania odpowiedzi

Najbardziej znaczące bieguny

Przeregulowanie

Najmniej znaczące bieguny